

Åke Wilton (1895-1997)

Läkarstudier i Lund, Med lic 1923. Ordf Lunds studentkår 1922. Läkartjänst vid bakt.lab. och epidemisjukhuset i Umeå 1923-32. Med dr och docent i patologi, KI 1933. Laborator och tf prof, KI 1933-40. Prosektor, KI 1940-46. Professor KI och chef för patologen KS 1947-62

Wilton studerade under 1930-talet bl.a. marsvinständer. Av studierna drog han slutsatsen att mogna celler under vissa betingelser kunde återgå till mer omogna stadier, något han kallade "dedifferentiering". De kunde t.o.m. "dedifferentieras" så långt att de kom att likna helt omogna celler (det vi i dag kallar "stamceller"). Enligt Wilton kunde "dedifferentierade" celler på nytt börja proliferera, i värsta fall på ett okontrollerat sätt och därmed utgöra grunden för cancerbildning. Vid den tiden var Wiltons teorier svårbegripliga och själv lyckades han inte särskilt väl att övertyga sina vetenskapliga kolleger. Tre kvarts sekel senare kom erkännandet när 2012 års nobelpris i medicin eller fysiologi delades mellan John Gurdon (UK) och Shinya Yamanaka (Japan/USA) för *"The discovery that mature cells can be re-programmed to become pluripotent"*.

